

MAGYAR VIDEK

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KOZLÖNY.

Megjelenik: minden Szombaton.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 4 ft.
Félévre 2 ft.
Negyedévre 1 ft.
Egy szám ára 10 kr.

A lap kiadóhivatala Nobel Armin könyvkereskedésében van, hová az előfizetéseket küldendők, s minden egyéb közlemény is csak oda czímezendő.

Hirdetések

négyzet centimetryi tér szerint számítottatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centimetryi 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőnk kedvezményben részesülnek.

Nyit tér petisoronként 10 kral számítottatik.

Hatalom-e a sajtó?

Nem rég elő áll egy francia, a ki kereken kimondja, hogy egy nevezetes lap szerkesztőjének lemi többet ér, mint hercegi korona s császári trónus és az egy szóval legfőbb földi jónak tekinthető.

Azonban ismeretes-e, mit jelentsen: egy kiterjedt lap szerkesztőjének lenni. Egy hatalom sem hasonlít ehhez a földön, mivel egy sem valódiabb s hatóságosabb, egy sem okoz nagyobb hatalmi erőt. Hogyha valaki a magasban akar lebegni s polgártársainak számlálhatatlan mennyiségét akarja közvetlen alattvalójának tudni, s ha felajánlanának neki egy hercegséget, vagy semmiféle államintézmények által nem korlátozt eszázárság feletti hatalmat: az a nélkül, hogy gondolkodna, válaszza az újságot. Hatalma akkor mérhetlen. Nemesak a nyilvános közügyek fonalai azok, melyek kezében összefutnak, hanem uralja a magányéletben előforduló minden esemény. — Minden személynének s ugyanabban, a mi a legérzékenyebb s legsebezhetőbb: jó hírnevének s hírságának mindig van vele számolni valója. Csak gondoljuk meg, mily fontos s mily nagyjelentőségű korunk hírságának összességét bírálghatni s bonyolozhatni a politikai, közügyi, tudományos, akadémiai, ipari, művészeti s még sok más többféle irányu hírságot, saját józan eszünk s belátásunk szerint ingerelni vagy csiklandozni, gyögyörködtetni vagy kétségbejeleni.

Ugy szintén arra francia*) a kin meglátszik,

*) „Comment lisent les français d'aujourd'hui par Armand Frémey. Paris Calman Levy.”

T á r o z a.

A gentleman.

(Kép az ír népeletről).

Hajónk pompás dél-keleti szélnek örvendve, nyilgyorsasággal röppölt el Man sziget mellett, s csakhamar éreztük az éjszakai esatorna hullámainak hatását, azt a sajtóságot reszkető mozgást, melyet csakis szélben-viharban megizmosult tengerészesség idegei állhatnak ki hosszabb ideig. Annál vidámabban üdvözölték az utazók Belfast város tornyait, melyek a melyen benyomulól öböl egyik szögletében barátságosan hivatogatólag tüntek elő. A esónakot a hajó oldaláról leboasztották a víz tükreire, s én néhány percz mulva szárazföldön voltam.

Lábaim első ízben léptek a „zöld sziget” klaszszikus földjére. Különösen meglepett tehát az, midőn első tekintetre holmi rongyos, fölig éhenholt emberek egész tömegét láttam magam előtt, kik részint édes semmivetésben lézengtek a kövezett parton, részint pedig koldulva a kiszállók jószívűségét és emberszeretét vették igénybe. Vakmerő tolokodásával kiválóan kitüntette magát egy a szó szoros értelmében csupa fityegő rongyokba öltözött, földetlen fejű, körülbelül 18 éves fiú, aki egyáltalában nem akar mellőlem elmaradni, s szolgálatát váltig kínál-gatta, magát telhervivőnek, inasnak, kísérőnek magyarázóznak, követnek, meg istentudja mi mindenfélenek rekomendálván. Mikor már annyira ment szemtelensége, hogy megragadta karomat, s utazótáskámat erőszakkal ki akarta venni kezemből, nem maradt más hátra, mint az erőszakot erőszakkal eltá-

rolni, s erős ütést mérve reá, odább löktem őt, minek következtében hátrább maradt ugyan egy kissé, de egyuttal hasonszerű társait segítségül hívta, s már kövek után nyultak ellenem, s dühötől szikrázó szemekkel majd hogy keresztül nem furtak, midőn néhány részeg matróz jelent meg a kőparton, kiknek ügylátszik nem volt egyéb dolguk, mint nemrég kikapott zsoldjukat lehetőleg gyorsan elpoecskolni. A léha fiúközömb mos legstrogosabb dolguk volt a utrózokhoz esatlakozni, s tömegesen kísérték őket egyik partszéli csapszékbe abban a reményben, hogy a tisztességesen bekáfolt matrózok jökevényből egy pohár pinre vagy egy pennyre tehetnek szert. Az én kellemtelen kísérőim is tova mentek, s csakis az a fiú, kit megütöttem, maradt hátra, s kezeit ölbe rakva dühös pillantásokat vetett utánam. Midőn méregyszer visszatekintettem, láttam, hogy egy piszkos kendőbe burkolt asszonyi személylyel beszélt, a ki szeméit álmosan meresztgetve, az imént leírt egész jelenetnek tanuja volt.

A vendéglőbe érkezvén, alig váltottam más ruhát, midőn ajtómon halkán kopogtak. Felyittem az ajtót, s ime belép egy teljesen ismeretlen s fölötté furesca alakú személyiség. Az idegennek vastag faltaipakkal ellátott cipője, a sok mosástól jöcskán összeszaladt nankingnadrágja, s jobb időkből kék szímul díszekedett, de ma már nagyon fakó frakkja volt, mely utóbbinak szűk szárnyai egészen a sarkáig érték lrtározatosan kemény „Vatermörder” s az által egészen elborított nyakkendő egészíték ki öltözetét. Kezeiben, melyeket szennyes fehérkesztyű díszített, egy ócska, kopott kalapot s egy fejseje alakú

ki korunkban a sajtóról, mint hatalomról beszél, oly trivialis igazságot mond, mint tegyük fel, ezt állítaná, hogy a víz nedvesít és a tűz éget, bevalljuk, hogy előttünk, midőn ezen, a sajtó mindenhátóságáról szóló, francia lángolatót olvastuk az első pillanatban semmi sem tűnt fel oly ostónak, mint ezen az egész világ által elismert tőnek díesztése.

Az első pillanatban! Mindjárt másnap megtapasztaltunk, ugyanis tudomásunkra jutott, hogy annak a földön oly emberek, a kik kételkednek sajtó hatalma felett: van fülük s nem hallana van szemük s nem látnak; van — hátok s nem éreznek semmit. Egy híres európai államférfi nyilvánosan kijelentette, hogy mindeddig kevesebbre értéte a sajtó hatalmát: az újságok befolyása sokkal nagyobb, mint a hogy ő képzelte, Ritkán tartított egy államférfi nagyobb bátorságot, mint itt és a ki nem vonakodott a világ előtt egy magára nézve oly szegényítő valomást tenni. Egosan hirdetni: hogy ő elérte élete estjét s a század végét a nélkül, hogy észrevette, hogy mennyi nagyot — azonban szintegy mondhatjuk roszidézett elő a sajtó, a nélkül, hogy tudná, hogy nyilvánosság már önmagában s önmaga által szígy egy elemi hatalom, miut akár a gőz s vilnyosság, és az, ki ezt kéteke vonja, körülbelöllynemű álláspontot foglal el, mint egy diploma ki a csigapostával utazik a berlini congressusra, a vilanszíkrikt lassubbnak tartja, mint egy levhordót.

„Mea culpa, mea maxima culpa” gróf András

fogóval ellátott botot tartott; fillet jókora nagyság két sárga gyűrűt ékesítette. Ünepiesen, kurta föl tással lépett be szobámba.

„Mit akar uram?” kérdém, boszankodva az hogy már megint zavarnak.

„Boعاتot kérek Sir, hogy azonnal megíentem ömél; ám a becsület törvényei nem tűr halasztást. Én O'Knough kiszolgált kapitány vagy s barátomnak O'Conegal Patriknak megbízásá jövök.”

„Én sem Őt, sem O'Conegal Patrik urat nem ismerem. Mit kíván tőlem?”

— „Hogyan, uram, Ön tényleg megíentkez volna azon szomorú eseményről, mely O'Conegal rátomat arra készítette, hogy engem ide küldjön ügy tisztázására?”

„Valóban, Mr O'Knough, itt tévedés fő fenn” kiáltám nevetve. „Nyilván eltevesztette ajtót s így a személyt is. Én Meyer lipsei ket kedő vagyok.”

— „Nagyon helyesen, Sir, azt már tudom a mellett meg vagyok győződve, hogy Ön mint gentleman bizonyonnyal kész e sajnálatra méltó ügyet ként rendbelőzni, a mint ez a gentlemanok k már szokás.”

— „A manóba, O'Knough kapitány uram, akar Ön tulajdonképen?”

O'Knough arczatának azon részét, melyre „Vatermörder” és a nyakkendő nem rejtett el e szent, fájdalmas ráncokba húzta, megfordította nyével a szájában eddig eldugva tartott bagót, s ilyen szökolt tovább:

— mert ő az, ki ezen elidegenítő gyónást tette a pesti delegációban, — belátta tévedését, s sohasem jutott nekünk eszünkbe, őt e miatt kérdőre vonni, azonban csak feljegyezni akartuk ezen a sükettség, rövidlátás s anaesthesia csodálatos, ritka esetét. Mialatt azonban gr. Andrásy a sajtónak nagy befolyását jóváhagyta, ő természetesen annak nagy — rossz befolyását engedte meg. Azonban már így akarja az államférfiai tradíció. Azonban befolyás csak befolyás; erő csak erő, akár rossz, akár jó származik belőle s mindazáltal csodálatos, hogy egy intelligens ember életpályájának legmagasabb fokát érte el, s mi nagyon valószínű, hason meggyőződés elvarátái társaságában, a nélkül, hogy ezen befolyást, ezen erőt, a mely naponként ezer meg ezer ember által igénybe véve, tehát elég drasztikusan be lesz bizonyítva, megismerte volna. Nekünk úgy tetszik, hogy itt a fogalmaknak pszichológiailag nem egészen érdektelen, helytelen felfogásáról van szó. Hogy ha az életben valami kellemetlen ütött ki, úgy gyalázunk azt, és a gyalázás által gondoljuk, hogy kiderítettük, a kellemetlenség ránk gyakorolt hatásának aléltóságát. Gyalázunk a sajtót, és ez által vélik annak aléltóságát kiderítettnek. Épen az ellenkezőről vagyunk meggyőzödé, mert csak tekintünk egy kissé szűlylyel Európában, mindjárt látni fogjuk, hogy épen a legbefolyásosabb lapoknak kell a legnagyobb támadásokat kiállani! Egy régi német példabeszéd így hangzik: „Ha valahol egy számár pillantja meg a napvilágot, azonnal nő mellette egy fa, melyel azt verni fogják.” Azonban ezt meg is lehet fordítani: „Ha valahol egy fa nő, azonnal világra jő egy ahhoz tartozó számár.” Ha valahol egy újság elől — az újságolvasó mellett — az újsággyalázó. És legújában az újságolvasó mellett még egy — egészen más — faj is jelenik meg: a ki egyáltalában semmit sem akar tudni a felől, hogy látszik-e egy újság vagy sem és a ki elvből nem olvas újságot: az újságignorans. Mintha csak emlékeztünkbe akarná felidézni a régebbi alacsony fejlődési fokozatokat, a mint hogy néha ember által nemzve egy majom vagy valami más csudaszülött jön napvilágra. A természetrajz ezt visszképzésnek nevezi. Egy ember, a ki elvből, vagy jobban mondván hezenezésből nem olvas újságot, a ki a hatalmas haladást nem képes megbeesülni, a ki a világot s annak haladását kifütyöli és minden életkörülmény között buta s fenhéjázó Én-jével megelégszik, az újságignorans, mint mi nevezük: egy ily visszképzett. Hogyha valakibe buta gondolataival belesimpszakodik, azonnal el kellene őt fűzni s mondani: „Őn majom, Őn nem is tartozik az emberi társadalomba.” Azonban ez is csak azért jött a világra, hogy a sajtónak hatalmát a maga módja szerint illusztrálja.

„Hogy igazat mondjunk” — folytatja, a mi francziánk — „hogy most oly világhan élünk, melyet az újságok kormányoznak . . . Kormányoznak, de nem uralnak, mert ők azok, kik minden a népek

„Nem méltóztatik arra emlékezni, hogy alig egy órával ezelőtt a kóparton egy gentleman minden ok nélkül, meggondolatlan módon megsértett? Szörnyű, uram, igazán borzasztó, s ez ismét csak azt mutatja, hogy az ember néha nem tud heves vérmérsékleten uralkodni; hanem hát hiába, sajnos tény, hogy Őn barátomat, O'Conegal urat megütötte és odább lökte.”

„Talán arról a haszontalan fizikáról beszélt Őn, kinek tolakodásától csakugyan ily módon sikerült megszabadulnom?” kérdém nevére.

„Uram, kérem kell Őnt, hogy az elég nagy sértést ne tölj meg egy másodikkal is. Barátom, O'Conegal Patrik, ebédje után naponként a kóparton szokott sétálni, hogy az úde levegőben egy esésze kávéhoz appetitust nyerjen; egészségének előmozdítása céljából gyakrabban szeret kisebb testgyakorlati mozgásokat végezni, s más gentlemanoknak aprób szíveséget tenni. Őn barátomnak udvarias előzékenységet botúttal juttalmazta, s én azért vagyok itt, hogy az ő nevében e dologért elégtelt követeljem.”

„S mi módon adjak érdemes barátjának elégtelt?” kérdém, nagy nehezen elnyomván kitörni akaró kacagásomat, s komolyságot erőltetvén magamra.

„Mr. O'Conegal egy régi ir királyi ház sarjadéka, s elődeinek minden lovagias erényeivel rendelkezik!” felel a kapitány. „Ő egyenlően jártas a pisztolylovásban, mint a kardvívásban s egyéb fegyverekkel való bánásban, sőt s z o r n y e n jártas, mondom Őnek uram, ré m i t ő e n jártas, mert a fecs-

jölétére nézve fontos kérdésben indítványt hoznak, tanácskoznak, bírálják, ítélik, határozatot hoznak; országos intézményekről szóló ívek gyakran nem egyebek, mint praxisba áthelyezett vezércikkek. A sajtó kormányozza a világot s legjobban bizonyítják ezt elnyomói, mindenek előtt pedig a nagy Napoleon Európa legnagyobb államférfiainak egyike, a ki ezen hatalmat egész nagyságában felismerte s azért — mert különben is szokása volt — ezt megtörni törekedett. Maga akarta az egész világra vaskarját kiterjeszteni, hogy annak államai meggyörnyedjenek vaskezeinek sulya alatt, és hogy az egész világ térdre hullva csusszék előtte a porban s ép ezért nem tűrhették meg a magáé mellett egy másik trónust. Például olvassuk el Lauffreynek „Historie de Napoleon I.” című művét s tapasztaljuk, hogy a nagy despotá semmiféle eszközökkel nem riadt vissza, hogy ezen félélmetsz vetélytársát elhallgattassa. Már consulkorában reducalta a párisi újságok számát. 1804-ben, midőn a „Journal des Débats” elkezdte az újszülött császárságnak nagyszerűségét — — gyalázni (?); nem, égbe emelni s dicsőíteni, azt írta Fouchehez a hatalmas, hogy parancsolja meg a lap szerkesztőjének, hogy többé ne érintse semmitéle ezekben a király személyét és ha az ő akaratára ellen megtörténnék az, legközelebb minden újságot be fog tiltani és csak a hivatalos lapot fogja meghagyni. Ez volt a napoleoni eszménykép! semmi újság többé! mély, siri hallgatás! Később a „Les Débats” kénytelen volt eltűnni, hogy egy censor helyettesek a szerkesztői irodának legeslegközelebb, a ki a törlést mindjárt azon a helyen egyszerre teljesítette és ezen fáradságért kapott évenként 12000 frankot, természetesen a „Debats”-tól. Ennek azonban csak pillanatnyi hatása volt. Hogyha a gőzt rendes mértéken felől megszorítják s korlátozzák, a kazánt szaggatja darabokra.”

„A sajtó legelőretelől s legerősebb, ha azt fűldözik s elnyomják” mondja a mi francziánk. Benjamen Constantnak egy egyszerű mondata jut most eszünkbe. Midőn a tribunalnak parlamentariz szabadságát akarták korlátozni, így szölt ő: „A tribunal függetlensége nélkül nem béke, sem alkotmány nem létezik, hanem szolgaság s hallgatás; oly hallgatás, melyet egész Európa hallana.” Igen! a despotá eszményképét megvalósította, mely esend állt be, mely azonban oly hangosan kiáltott, hogy az egész civilizált világ visszhangzott bele. Használom ehhez a sajtó hallgatása, — hogy ha ugyan azt valahol ki lehetne vinni — nagyobb lármát okozna, mint a kinyilatkoztatás hét menydörgése, mert: a sajtó hatalom!

Csakugyan sohasem gondoltuk, hogy ezen mondat felett könyveket is szükséges írni s első gondolatunk az volt, hogy a francziát annak rendje — mi módja szerint megdorgáljuk, hogy oly sok haszontalan fáradságot okozott magának bebizonyítani a napnak világosságát. Gyakran azt gondoljuk, hogy

két röpültében lelővi, s a legyet a falon távolról keresztül döfi.”

— „S ha nem volna kedvem Mr. O'Conegalnak elégteltet nyújtani?”

„Akkor Őnt kihívják sorban az O'Kilbaghok, O'Mornamok, O'Tarnavának, O'Piperek az O'Conegal családnak egyéb rokoni. De mindenesetre kénytelen lesz Őn mint gentleman állásunk lovagias szokásainoz alkalmazkodni. Egyébként a sértést még az növeli és teszi kiválóan terhessé, hogy az Mr. O'Conegal Patrik jegyesének, Miss O'Kour Moynának szemei előtt történt, ki orvosainak rendelkezéséből gyengéd egészségének erősítése céljából éppen a tengeri levegő élvezése végett sétálgatott a parton.”

Valóban nagy ónuralomra volt szükségem, hogy komoly maradhassak; ám föltettem magamban, hogy a tréfát nem rontom el, s azért fútoló arezot vágva, kérdeztem:

„E hecsületbeli ügy csakugyan kellemetlen reám nézve, minthogy üzleti dolgaim alig engednek egy órai szabad időt.”

O'Knough kezét, melyben kalapját tartotta, a vállamra tette, s fűjaldalmas tekintettel nézett reám. „Kemény dolog” ugymond, nagyon kemény; borzasztó szerencsétlenség, melyet csakis az Őn átkozott hevessége idézett elő. Őn talán családátya; barátom O'Conegal biztosan megöli Őnt, a hí feleség s a nyájás arezú, kedves gyermekek körülállják a meggyilkolt édes atya néma tetemet, s jajgatva siránkoznak, — a koporsó földet leszegezik, a család tagjai elájulnak, — a gyászas menet szomoruan vonul a temetőbe —, a sir rögei kopogva hullanak a

egy igazság megdöntetlentől áll, természetesen mindenkitől elismertetik és — egyszerre csak azt veszi észre az ember, hogy sokan kétségbe vonják azt. Ajánljuk az elővigyázatot, még ott is, a hol, mint a napfény, oly világos. Volt egyszer egy okos ember, a kit midőn megkérdeztek, hogy mely hitet vall, így felelt: Hiszem, hogy köztér kettő négy, de bizonyosan nem tudom.

Nómet s franciaia kűttök nyomán

Sziklay Géza.

Videki levelezés.

Budapest, febr. 24.

Antisemita mozgalom a budapesti egyetemen.

M. Ato: Százán valának ők.

Még a mult év végén kezdődött egyetemünkön egy esuf és aljas mozgalom, melyet a semiták elleni mozgalomnak neveznek. Még a mult évben leeringett a hír országszerte, hogy a budapesti egyetem néhány polgára szakított cseljával, elhagyta a tudományos képzetés magasos eszméjét és a tekintélyéhez legkevésbé méltó foglalkozásra adta magát, t. i. a hírnévhajhászásra. Még a mult év végén határozta el néhány egyetemi hallgató, hogy aláírásokat gyűjtve elismerést szavaz a magyar zsidófalónak, buzgó törekvésért.

E határozat a mult évben nem ment fogatnab, mert a csabítás aljas mesterségében az a néhány phantastikus tanuló kellően képeze nem volt és a kivánt 100 aláírást 1881. jan. 1-ig összeszedni nem tudta. Meghiúsult tehát a remény a mult esztendőre; az új évben megkötözött pimaszsággal fogtak hozzá az aláírások szaporításához, s rosakaratú csabításuk száznál több névaláírást csikart ki, csak azért, hogy elmenjenek az antisemita császár-ához s őt gyalázatos bizelgással meggyőzzék, miszerint ők is a butaság kegyelmeiből császárul emelt nagy örjüngőnek, buzgó mandarinjai lesznek.

Ezek a csuszó-mászó Bukovai Absentiusok hírnévhajhászából borultak le Istóczy Gyűző trónja előtt, mert hisz, hogy is tudnának máskép hírnévre szert tenni azok, kik a dákókezelésnek, szerintők nem mesterségében képeze magokat, igen gyakran megfélekednek a muzsáknak szentelt falak látoga tásáról. Ritkán látják azok az urak az egyetem kaksát, s valóban sok munkájába került volna az eszme megpendítőjének száznál több aláírás megszerése, ha a kávéháznak bifülvő erjeje őket naponként ösze nem varázsolná. „Puresa” mondja az aláírásiív hordozója, „minék nekünk az előadásokat hallgatni, van ott elég lezíg, majd végig hallgatják ők a professork unalmas károgásait! Meg aztán nem nemesebb foglalkozás-e a harminczkettős biblia a könyvek forgatásainál?”

Igy gondolkoznak az ifjú Hesostratusok, kik elismerést hízeltek a hírdett Istóczynek.

S mit szól ehhez a hazai sajtó?

És mint méltányolja ezt a nemzeti szellem képviselője?

Megveti, kigunyolja ez ostoba törekvést; kinyilvánította őket a német gyerkőczök majmolóinak.

Mi is csak kacagunk és élethetlen kitűni vágyás felett, ha előtűnik nem volna egyetemi polgártársaink jelleme, nem csak azoké, kikről a Bukovaiak azt mondják, hogy Abrahami ivadéka, hanem

leboacsított koporsón . . . ah! szivszaggató gondolat! . . .

O'Knough kapitány kivette zsebéből kezécs kendőjét, s megdörzsölte azzal szemeit.

„Köszönöm, Mr. Knough, szives részvételt!” kiáltám. „De mondja csak, lehetséges volna, ily előzmények után a dolgot minden baj nélkül rendezni?”

Mr. Knough nem felelt. Botjának fejszalakú fogóját orrához illesztve s gondolatokba merűlve nézett a földre. Néhány pillanat múlva mulva megragadta karjaimat, s reszkető hangon szóla:

„Ah! tán talánuk módot arra, hogy az ön kedves néjének a fűjét, szeretett gyermekeinek a gondoskodó atyát megtartsuk. Mit szólna Őn ahhoz, ha én megröbálnám, vajjon nem lehet-e Mr. Conegalt egy font sterlinggel megnyugtani s boszóját eslláptítani?”

„Arra bajosan áll reá egy régi ir királyi ház sarjadéka?” viszonám én.

„Én mégis azt hiszem, hogy lehetséges leszen.” mondá a tisztelretemelt párbaj-segéd. „Mr. O'Conegalnak igen jó szive van; iparkodni fogok őt megindítani, s az én szavamra elfogja hínni, hogy az útés egészen véletlenül érte az ő hátát.”

„Tegye azt, érdemes Sir!” mondám kéréleg. — „Am egy font sterling hírnéve nagyon is sok pénz. Mit gondol Őn, nem lehetne két schillinggel a kiengetszelést megröbálni?”

O'Knough arra fanyar kedvetlenséget mutatott. „Két schilling?” kiáltá megröbánkozva. „Hiszen ily-

minden hallgatón, kik érzik és tudják, hogy bennök helyvezék a nemzet reményei.

Nem hallottuk eddig, hogy a tanuló ifjúság felkarolt volna oly eszmét, melyben a szép a nemessel, a jó a hasznossal párosulva ne lett volna, nem ismertük oly egyetemi polgárt, ki az ifjúi tűz egész bevével más eszmét pártolt volna, mint a mely édes hazánk felvirágoztatását tűzte ki célul!

S most száz és néhány ember piszkos törekvése, ezernél több ifjú mocskotlan jellemét szennyezte be. Hyen a Bukovai Abszentiusk szittya természet, amely fővárosi egyetemünk fennállásának 101. évében akarja kicsalni a hallgatóságot a beestelenség zászlójának fennbubogtatására.

De ez nem fog sikerülni, az antisemiták rosszakarata ez alkalommal is hajótörést fog szenvedni az igazság tengerében. Mert van még a budapesti egyetemnek igen sok nem semita polgára is, kik el tudják, s el is fogják itélni az antisemiták titkos áskálódásait. Szeretem hinni, hogy az alármi szerető 100-nál több egyetemi hallgató, megbélyegezte bár piszkos tette által hallgatótársait és vele fővárosi egyetemünket is, szeretem hinni mondom, hogy e belyegnek nem fogják hordani sokáig és kilöve az igaztani szeretőket körülből, megfogják tisztítani magokat azok piszkától!

K e n d e Á d á m.

NYILATKOZAT.

A „Pápai Lapok” szerkesztőségéhez f. é. 8-dik számunkban „Pro memoria” cziművel intézett cikkünkben foglaltak, a mennyiben azok ama szerkesztőséget, vagy annak egyes tagjait sérthették, mint tévedésen alapultak és így változókat ezenel visszavonjuk. Pápa, 1881. febr. 21.

A „Magyar Vidék,” szerkesztősége.

(Adjuk e nyilatkozatot, mert magunk is azt az elvet valljuk, hogy mindenek fölött megőrizendő a „becsület.” Nekünk ugyan nem volt zándékunk a „P. L.” szerkesztője becsületét megtámadni, de mivel ő a „Pro memoria” feliratú közleményben sértést vagy legalább is oly kétértelműséget avagy határozatlanságot talált, mely gyanúra adhatna okot, nem vonakodtunk kijelenteni, hogy nevezett cikkünk idevágó passzusza nem akarta senkinek a becsületességét (már a mit e kifejezés alatt rendszeren érteni szoktunk) kétségbe vonni, mert hisz erre semmi okunk sincsen. — Midőn azonban e kötelességünk eléget temének, egyszersmind elvárjuk a „P. L.” szerkesztőjétől, hogy velünk szemben loyálisabb magaviseletet tanúsítson, s benünket ne provokáljon. Mi a két beküldött közleménynek helyt adtunk lapunkban, mert oly egyénekül vettük azokat a kiknek városunk érdeke szívükön fekszik, — mi magunk pedig csak szerény megőrzést tettünk, mely egy betűje által sem igazolja a „P. L.” szerkesztői nyilatkozatának azon hangját, melyen hozzáuk szögt. A „P. L.” szerkesztőjének tudnia kellene, hogy a „M. V.”-nél is vannak emberek, kik elvérté tudnak küzdeni, s a kik, a mi az irói kvalifikációt illeti, éppen nem állnak oly alant fokon, hogy a „P. L.” szerkesztőjével meg nem mérkőzhettek. — Hogy pedig a „P. L.” szerkesztőjének abbeli vádjá, miszerint a „M. V.” szerkesztője a kiadó köpenye alá buvik, mennyire alapos, arról evezett szerkesztőhur t. küldöttjei tehetnek tanúságot; ők megmondhatják, hogy az alattosság vagy gyávaság vádjá minket nem illehet, mert szerkesztőségünk azon egy tagja is, kinél a t. küldöttök

formán az a veszély fenyeget, hogy barátom O'Connell engem is párbajra hí ki.

„Sajnálom, Mr. O'Knough, hogy két schilling-feláldozásával nem vehetem meg életemet; így hát kénytelen leszek az elkerülhetetlen elégtételt lovagias uton megadni.”

O'Knough közelebb lépett, fölemelt botját orrához szorít, és mondá:

„Adjon legalább három schillinget, Sir!”
„Egy pennyvel sem többet!”

„Nos jól van, én magamra vállalom azon veszedelmes fúratáságot, hogy Mr. O'Connell jegyével es rokonaival együtt megnyugtassam, kibővítem.” A két schillinget zsebre dugva, ajálta magát O'Knough kapitány úr, mondván:

„Köszönje uram ezt a szerencsét a jó istennek, mert Ön irtózatossá vesztől menekült meg.

Németből:

Alszeghy N. J.

A gyilkos betűk.*)

Ti kis betűk! esodás kavicsdarabkák! Minő varázs lakik vajj! bennetek? . . .

Méltán kérdezheti a költő; mert a szellemi s erkölcsi emelkedés vagy hanyatlás tényezőit hordják magukban a kis betűk. Minő boldogság vagy átok, a mi bennök rejlik!

Különösen napjainkban, midőn a betűk áradatként elborítják a világot; midőn polyp karjaikkal mindenütt találkozunk; midőn iszonyu tüztenger lán-

történetesen megjelentek, előtárlta a cikkért való felelősséget és készen nyilatkozott bármely elégtétel megadására; — legjobb tehát: „Te töl, én imen.”)

Felhívás

a bécsi általános nyugdíj-intézet részvény- és járadék-level tulajdonosaihoz!

Az általános nyugdíj-intézetnek társulati vagyonát már 56 év óta az 1-ső osztrák takarékpénztár kezeli Bécsben, s ezen kezelés már 56 év óta önkényesről, jótalán és a szegény érdekelte feleket a legnagyobb mértékben megkárosította.

A hiszékeny érdekeltek az 1-ső osztrák takarékpénztár ügynekeinek ravasz előadásaiiban bizva (a grázvárosi egyeslet kimutatása szerint) 23 és egy fél millió frtnyi vagyont fizettek be, melynek kezelését az első osztrák takarékpénztárra bízták, Magyarország maga 1/3-ával járult ezen összeghez, és mégis özvegyeink és árvánk, ugy az elgyengült aggok, csak alig hogy néhány krnyi osztrákot kapnak; — mert tények bizonyítják, hogy a már kezdetben nyilvánosságra jutott hitlen kezelés által a szegényeknek és tehetetlen öregeknek pénzeiket el-tulajdonították és elpazaroltak anélkül, hogy azért valaha csak felelősségre vonattak volna; miuthogy pedig pénzüknök ama hitlen kezelés a mai napig is fennáll, és azt a jelen fellegesodott korban tűrni tovább nem lehet, — ugyan azért igazságszeretettünkül fogva kötelességünknek ismerjük, az ily hitlen és pazar pénzkezelések egyszersmind-korra megakadályozni.

A nyugdíj-intézet részvényeseinek, hogy a vagyonuk kezelése körül az őket jogszerűleg megillető befolyás biztosítható és hogy a további kizsákmányoltatás meggátoltassék, Győrött a magyarországi érdekeltek közt egy a gráci együlethez hasonló egy-alakult, melynek színtén czélja a társulati vagyon további károsodástól védeni, és az őket jogosan megillető közös vagyonrészt biztosítani.

De mivel ily mű áldásthöz czélját csak egyesült erővel érheti el, — ugyan azért felkérjük ezenel a nyugdíj-intézet magyarországi részvényeseit, alakult együletünkhöz leendő belépésre.

Tagsági díj nincs, — költségek, a melyek az együletre, posta-díj stb. főtán járulnak, önkényes adományok után fognak fedeztetni.

A belépési nyilatkozatok a belépőnek nevével, a járadék-levelek számmal ugy az évi társaság és osztály megjelölésével az alulirt bizottmányi tagok bármelyikéhez intézhetők.

Győrött, 1881. évi január hó 10-én. Az egyület-alapítók: Nits István. Lerendorfer Ede. Toch Adolf. Dr. Szombathy Ignác. Günther Gyula. Zitt-ritsch Mátyás.

gólna föl, ha mind ama könyvek maglyára tétlenek, melyek annyi romlás okoznak: százszeres fontos éber szemmel vizsgálni, vajjon „minő varázs” lakik bennök? vajjon nem rejlik-e a varázs alatt „gyilkos”? mely a legártatlanabb életet is kioltja, és már is annyit halálra ítél . . .

„Az élet egy szörnyű nagy boldonság, melyet nem érdemes végig járítani”; ezt hozta fel tétlenek indoklás a regényekből szánt wetherismus főtán gyászos véget ért — öngyilkossá lett gyermek leány.

Szomorú eset, de tanulságos különösen azon szülőkre nézve, kik vajni keveset gondolnak azszal, hogy mily könyveket olvasnak gyermekeik, sőt gyakran elég oktanulni még alkalmat is nyújtanak nekik a lelketöl mérög beszívására.

Ily esetekben igazat kell adnunk „Emile” irójának, midőn azt állítja, hogy „az olvasás valóságos csapása a fiatalágnak”; igazat adunk neki, midőn az ifjúság kezében oly könyveket láthatunk, melyek súlypontját az érzelmi kicsapongások képezik; melyek a tilos kéjt csak félig leleplezve tartják szemei elé, hogy a felzúgott érzékiséget, a testi és lelki erők ellenségeit, a szemtelen rágalmat annál hiszgelőbb alakban előtérbe léptessék; melyek szellemét elhomályosítják, erkölcsét megmetyezik és szívéből kiűzik a szent érzelmeket — a hitet; melyeknek előlvasása után az élet valóságában föl nem lehet, hanem csak a felhevült lelketének megfelelő eszményekről ábrándozik és midőn vérmes vágyaiban csalakozik, midőn az életet másnak tapasztalta, mint képzelte — önmaga föl éterele.

Nem vált-e az ily szerencsétlenségre valóságos

Vidéki és helyi hírek.

A „veres kereszt egyeslet” gyermek jelmez bálja ma este fog megtartatni; a jelmezeket nem áruljuk el, hanem tekintve a jótékony célt, kérik olvasóinkat menjenek fel maguk, és győződjenek meg a valóról.

Mező-Csothról értesítik lapunkat, hogy az ottani kerülésben városunk szülöttét, Weltner Mór emódi földbirtokos urat lépteti fel mint a „Függetlenség párt” jelöltjét.

Deveceseri levelezőnk, Popper urat, Szagmeiszter R. az ottani járásbírósnál beperelte egy a deveceseri tüzöltő bál alkalmával előfordult „jó magaviseletéről” szóló levelezés „czinkostársak” kifejezéséről. Mintán sajtó utján elkövetett vétség tárgyalása sajtóbírórság elé tartozik, kíváncsiak vagyunk a f. hó 27-iki tárgyalás eredményére.

Második bécsi ló-sorsjáték. A cs. kir. gazdasági társulat VI osztálya (lőtenyésztés) az idén is lovakkban, kocskikkban s egyéb lovaglás és vadászati szerelkekben gazdag sorsjátékot rendez. A húzás april 24-én lesz a rotundában, egy sorsjegy ára 1 ft. A nyeremények száma 500, tehát 200-zal több, mint tavaly, de maguk a sorsjegyek is oly cinosan vannak kiállítva, hogy kedves emléktárgyat képezhetnek.

A következő gyászelentést vettük: Tóth Lajos, — maga, és leánya Vilma, ennek fia Elemér, — további mokaj Harezy Leona, ennek férje Sadró Lajos, s kis leányuk Margit nevében is, fájdalmas szívvel jelenti: — felejthetetlen nejének s illetoleg anyja, nagy anyja, és déd anyjának Tóth Lajosné született Nagy Szabó Máriaának, agyszélhűdés következtében, élete 71-ik, boldog házasságának 46-dik évében folyó évi február hó 23-án délután 1 órakor történt gyászos kimúlását. A boldogult földi maradványai folyó hó 26-án délután, 3 órakor, fognak a reformált egyház szertartása szerint az alsó-városi temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Pápa, 1881. februárus 23. Béke haimvaira!

N-Gyimóthon Matics Györgynek 16 éves esztélid jó leánya 23-án hajnalban megörfült. — A szereltem sötét verem!

„A papok életbiztosítása” ezim alatt Gróf Lónyay Béla egy kis fizetést becsótott közze, amelyben, híven esztelvény az árvaságra és özvegyeségre jutott papi családok sanaryum helyzetét, tömeges életbiztosításra hívja fel a házas papokat. Szerző véle ménye szerint a társadalom e legtevékenyebb osztálya annál is inkább rára van utalva arra, hogy családjá jövőjét biztosítsa, mert fizetése csak nagyritkán áll arányban működésével és tevékenységével, s így soha nincs azon helyzetben, hogy családját özszetakadított fillérvél mentse meg a nyomortól. S ép azért, mert a papok fizetése oly csekély, hogy abból még életbiztosítási díjat sem tehetnek félre, Lónyay gróf erre szolgáló jövedelmi forrást is jelöl ki számukra, amely legkevésbé sem jó összeütkezésbe társadalom állásukkal. Azt ajánlja ugyanis, hogy a papok vállalják el a biztosítási ügynökséget, — amire különben már nagyon sok példa van; — ha csak 150 forint biztosítási díjjal jutnatának is évenként egy önként vállalkozó biztosítási társulat pénztárába, már a saját életüket biztosíthatnák 1000 forint erejéig. — Minthogy azonban bármely társulat esakis tömeges biztosítás esetén nyújthatna kedvezményeket a feleknek, Lónyay gróf egyesítésre hívja fel a házas papokat, amely egyesülés

csapassá az olvasás: nem vált-e boldogtalanságuk mintegy eszközüvé?

Midőn az olvasni tudás oly eszköze a művelődésnek, mely hasonló a kétélű fegyverhez: már a családú nevelésben is — mely alprájt képezi a továbbinak, — különös gondot fordítunk reá.

A mennyire csak lehetséges, legyünk rajta, hogy gyermekeink előtt ismeretlenek maradjanak azon könyvek, a melyek a közérkölesőség törvényeivel ellenkező tanokat hirdetnek, a képzéletet csalfa képpekel tévutra vezetik, az értelmet mintegy álomba szenderítik s közönyösséget öbresztenek az élet valóságára iránt.

De midőn „a rossz könyvek eltávolítása, ha okkal nem tudnak előállani, annyit mint elvágni a csörgő kigyónak csörgőjét és meghagyni fullánk-ját”*) — ennél fogva szerezzünk gyermekeink számára oly könyveket, melyek a szellemnek s a kedélynek egyaránt egészséges tápelemeket szolgáltatnak.

Ezen czélnak megfelelően, mint az ifjúság számára igen alkalmas olvasmányokat Bánfi János, a pápai polgáriskolai igazgató elbeszéléseit**), ajánlom.

**) Macaulay.

módzatán később igéri kifejtene. — Mindenestire előretalált humánus eszme, amely méltán megérdemli a házas papok figyelmét.

A „Hymen” című szépirodalmi és házassági hirdető hetyk 6-ik száma következő változatos tartalommal jelent meg: A szépirodalmi részben: Rege a márvány-istenről. Költemény Csáktornyai Lajostól. — Egy szép példa II. vagysis a magyar Szent Cecília életéből. Elbeszélés Balázs Sándortól. (Vége.) — A ki nem ér rá megházasodni. (Furcsa történet egy tudós életéből.) Vegyes közlemények. A „Hymen” hírei. (Eljegyzések, esküvők.) — Parsang krónika. — Levezetés mindenről mindenkinél. (Kérdések és feleletek.) — Mindenféle. — Adomák. — A házasság előcsarnoka. (A Hymen házassági kis hirdetői.) — Talányok. — Talánymegfejtések. — Szerkesztői galambposta. Regénymelléklet: A kastély titka. Angol regény. A „Hymen,” mely előfizetőit ingyen közöl házassági hirdetőket, már 7-ik számában megnyitja a „kiváló szépségek arcképesarnokát,” kezdve az idei bádkirályról bemutatásával. Fotográfák, valamint előfizetési pénzek (negyedévre 1 frt, vagy a 7-ik számtól a 13-ikig 50 kr.) a „Hymen szerkesztőségébe” (Budapest, VI. Gyártelek 15. sz.) küldendők. — A 7-ik szám pedig megkezdte a „híres szépségek arcképesarnokának” közlését, bemutatva Andrássy Ilona grófnéasszonyt, kit a párisi jury a „négy legszebb” közé sorolt, s igérvé jövő számában Hegyi Aranka, a népszínház kedves művésznőjének arcképét. A „Hymen” előfizetési ára január-márciusi évnegyedre 1 frt, az új regénnyel kezdődő 7-ik számtól a 13-ikig 50 kr.; s minden előfizető ingyen közzölhet házassági ajánlatokat. Levelek, pénzek és arcképek a „Hymen” szerkesztőségébe küldendők. A 7-ik szám igen dúsa tartalma a következő: A czimlapon: Andrássy Ilona grófnéasszony arcképe. A szépirodalmi részben: * * -nak. Költemény Vay Sándortól. — Rézsahád, aranyhal. Vig beszély Lauka Gusztávtól. — Esküvő előtt. Rajz — 2-től. — Vegyes közlemények: A „Hymen hírei. (Eljegyzések, esküvők.) — Parsang krónika. — Levezetés mindenről mindenkinél. (Kérdések és feleletek.) — Mindenféle. — Adomák. — A házasság előcsarnokában: A „Hymen”-hez. Óda egy tanítónőtől. (Mint kuriozumot mi is közzöljük. Szerk.) — Levél a szerkesztőhöz. — Házassági hirdetések. A mellékletben: Irénke és Friczke. Rajz Ries Hermintól. — Könyvtelmi asszony. Barber Ida regénye. 1—8 lap. — Arcképesarnokunk. — Irodalmi újdonságok. — Divat-tudósítás. — Beérkezett levelek és ajánlatok. — Talányok. — Talánymegfejtések. — Szerkesztői galambposta.

Az „Ország Világ” XI füzetenek tartalma: Pont tizenkét óraker. (Rajz.) Szépfaludtól. Mire képes a nő? (Beszély.) Biart Luczentől. Régi dolgok. A boldogok. (Két képpel.) Az én képmásom. (Elbeszély.) Prém Józseftől. (I.) A halász-kunyhó. (Költemény.) A sellő-hajós arái. (Költemény.) Ok-szerűtől. Ford. Színyci J. A halottak életéséről. Dr. Szathmáry Imrétől. (Harmadik közlemény.) Az 1848—49-diki nemzeti dráma zárlatai. Leitch Antaltól. (Harmadik közlemény.) A szombat-helyi új zsinagoga és Löw Immannuel. A ténckör-ség. Dr. Sz. I. A villanyos fény hatása a növényekre. (Siemens előadás nyomán.) B! után. (Hat képpel.) Tóth Kálmán. Dr. P. J. Menyasszony. (Regény.) Beüthy Lászlótól. (II. közlemény.) Sarokba szorítva. A talált „kincs.” A betyár. Irodalom. Zene (h. j.) Színház. Gyászrovat. Divat. Apróságok. rejtvények Hirdetések. A X. füzet rejtvényeinek megfejtése. A X. füzet rejtvényeinek megfejtői. A boldogok. (I. és II.) Sarokba szorítva. A halász-kunyhó. A szombathelyi új zsinagoga. Dr. Löw Immannuel. Bál után (6 képpel.) Tóth Kálmán. Betyár. Mellékletül „Vad virág” cz. gyönyörű fénynyomatú kép van csatolva.

Városunkban meghaltak f. hó 17—23-ig: Tömördi Ferencné leánya Rozsi, r. k. 6 éves, vizkór-Jákló Józsefné, r. k. 60 éves, tüdővész. Antal János r. k. 75 éves, aggkor. Horvát Ferenc leánya Mária, r. k. 1/2 éves, tüdővész. Maizer Mihályné, r. k. 82 éves, aggkor. Böröz Mihály, r. k. 27 éves, agylok. Rigó István leánya, r. k. halva, nehéz szülés. Lukács Lászlóné, r. k. 67 éves, vérgyengyelés. Német Mihály gyermeke Sándor, h. h. 3 hetes, gyengeség. Regoly Györgyné, r. k. 72 éves, aggkor. Horvát József leánya Mária, r. k. 11 éves, tüdőgmörk. Tóth Lajosné, h. h. 71 éves, agyszélhúdás.

QUODLIBET.

A „Hymen”-hez*)

Áldott percz nemzett főn szálló szellem agyában
Kornemót, a bűnös, lanyha idők folyamán!
Főnséges fáklád ragyogó földjére leptam.
A szellem szeméin kőgesedett sűrűség.
Borzasztó leplevel ellian a barna sötétség.
Szent fényed sugara kergeti sőt a homályt.
Vártam rég epedő keblemnek tiszta hevével.
S im testté lett már, mit szívem annyira várt.

*) A „Hymen” kuriozum gyanánt közli ezen fűrságot mi pedig fohászokunk a jó Zenshoz, hogy ójjon meg Gca minden halandó fiat az oly honytúl, a mely hymen lánccsá az ily szerenestlen dactylusokba bújtatott csodabogarak és hallatlan öszintéségek képezik!

Bűszkén leng zászlónk, sorokainál alá siet az mind,
Akik ezig metálnál bal hite félre hozott.
Fonyadtak sokan ók a szerénység álképében
S bu malnára veték gyöngyével szíveket.
Mert érzelmeiket nyugtató zarnok dívat élve.
Eszköz volt csak a nő, s lapda a végzet előtt.
Majd ide, majd meg odább csapkolta zeszélye dűlében
Jégszivhez se kevést csapdosma már az irigy.
Többé nemcsak a férfi jelöl kebelére virágot,
Természetjoggal nőt is ez illeti meg.
Nagy század robogó kerekén iramodva időnknek,
Légy üdvöz! te hozzáll erre is égi hitet!
Ifjú apostollal zászlóit tűzettel kit Hymennek,
Kit slybarit vázak esontörőse busit.
És te kegyes szívű védje neműknek Cinxia Juno,
Kit Hymen tűzestül ajka mosolygva kiser,
Ints már émeket is galagony-fáklád sugarával
S oldd fel e kavicsa derék noma riselt költőt!*)
Félre magány, sivatag Saharaja, homokja a szívnek,
Nem lel rajtad öröm tiszta virága helyet.
Szűz ibolyák szívm s ha talajra akad, bizonyára
Hálás illat hűn tölti be drága körét.
Ámde rokon keblen lelnők csak e szív tavaszát meg,
Igy hát mirtusi galy várja a győztes érenyt.
He g y m ö g i J u l i a, tanítónő.

Ugyan ez a kisasszony a következő pályázatot teszi közzé: „Ezennel pályázatot nyitok szegény árva, de moesoktalan szívemre. — 18 tavasz virágaim lehullása után ezennel kész vagyok Juno istennőnk oltárára a hasas malacot megszuavani s Ceres leányával a granát-almát megjelüni, de esküik költői kedélyű fiatal, lenvirágzemű 24—25 éves, Apolló termelti kedélyes fiúfrólul.*)

*) Ha Están vagy Szanyi, dusan áldozván Bacelus- és társainak, nadragja szíjait erővel meg, eről bizonyosan restel szólni valakinek, mert „nem illő dolog” volna, — s itt egy fiatal leány arról beszél, hogy a szűzesség övét megunta — no már ez több a hamisságnál. Szerk.

**) Valóban a kisasszonynak nemes roz guszta a, csakhogy mi azt jósójk nekli, hogy míg egyéb előnyökkel nem tud argumentálni, mint Sappho szerencsétlen utánzásával, addig nemcsak hogy Apolló, de még jóra való Panasz termelti főrű se fogja vele a „granát-almát” megjelütni, s az a hasas malacz, melyet Junónak meg akar szuavani eryanuthosi vadkanná fejlődik. — Csak arra vagyunk kíváncsiak, vajjon melyik tanítóképző intézetben nyerte a t. kisasszony azt a valóban „eredeti” klasszikai műveltséget? Szerk.

Szerkesztői üzenetek.

Gr. I. Búpst. Vettük de közlére későn. Mai számmunkból látja — mennyire fejlődött az igazság szellemiséte.

G. E — D. Kösönyük.
A. N. H. Nyuszbmt. Küldeményüket megkaptuk — „Hymen” t. szerk. Utólagosan engedelmét kértük a „kuriozum” reprodukálására. Nagyon mulattató!
V. S. S — D. Arra nem érünk rá, hogy minden hozánk beaköltő dolgozatról beható véleményét mondjunk, s ezt rendszer munkatársainkkal szemben nem is szoktuk tenni. Az ígert várjuk.

NYILT-TÉR. *)

A f. évi Márt. 19. rendezendő bál-bizottság több tagja által azon kőszá hir terjesztetik, hogy alólítottak által — báljok meghívásitása czéljából — saját kitéjezésükkel cive contra avagy revanche-bál rendeztetének.

Bár volna szavunk a t. bizottság tényei miatt, — miután azonban velük semmiféle összejött-közösbe jőni nem akarunk, sem báljuk sikerét megátólni nem kívánjuk; magunk igazolására kinyilatkoztatjuk, hogy mi bált rendezni egyáltalán nem fogunk. — Föltett szándékunk azonban báljokat sem látogatni.

Hogy azonban purimkor mi is kivehessük részünket, szándékunk — az estre, ha egyes oly családok — kik a 19-ki bálban részt venni nem szándékoznak — egy zártkörű házas koszoskeska létesítéséhez megnyerni képekek lennünk; annak kivételé magunkra vállalni.

E czélból egy bizottság alakult is, mely a szükséges költségeket sajátjából fedezné, és miután mi csak is tisztelünk és barátaink körében kívánánk egy élvezet zud estélyt tölteni; elhatároztuk, hogy vendégeinketlő firodászaink vizonzásául esküi egyszerű megjelöéseket fogjuk kikéni.

Vegyük tehát az illetők tudomásul, hogy mi őket megrovóidíteni vagy károsítani nem akarunk és nem akarjuk, — az általunk rendezni kívánt estély kivételé pedig — a biztos pártolás énekes fog valósitatni. Pápan, 1881. évi febr. 24.

Bauer József, Stern David,
Neufeld Henrik,
Lehner David, Fleischmann Mór.

*) E rovát alatt közzöltétt nem vállal felelőseget — a szerk.

Egy rettentő betegség, melytől sok néposztály zaklattatik.

E betegség a gyomornak kisebb rendetlenségeivel kezdődik, de ha elhanyagoltatik, megtámadja az egész testet, így a vesét, a májt, különösen az egész emésztési rendszert, nyomorulttá tesz, s csak a halál szabadít meg ezen bajtól. A betegséget a beteg maga gyakran nem érti, de ha magát kérdezi, képes lesz meghatározni, hol és miféle baja van. Kérdés: Van-e fájdalom, étkezés után érzek-e nyomást és a lehéles-nél szorongatást? Sötét kedélyű vagyok-e, kisérve szédüléssel? Sárgás színezetűek-e a szemek? Nincs-e fűdve a felkelésnél a nyelv, torok s a fogak vastag nyákkal, kisérve a száj rosz ízével? Érzek-e fájdalmat az oldalban, vagy a hátgerinczben? Nincs-e a jobb oldalban oly érzés, mintha a máj nagyobodnék? Ha egyenesen állok, nem lep-e meg bágyadság vagy szédülés? A vizelet gyengén vagy erősen van-e színezve, illépedéssel összekötve, mely az edényben rövid idő múlva meglátszik? Étkezés után nincs-e összekötve az emésztés a has fellúvásával, nem okoz-e szeleket és puffogást? Nem jelentkezik-e gyakran erős szűdbőség? Ezen különböző jelek nem mutatkoznak egyszerre, de egyesek egyideig kinnözök a betegét és igen súlyos betegség hírnekei Ha e betegség hosszabb időn át tekintetbe nem vétetnék, száraz köhögést okoz, kisérve hánytatási kényszerrel. Későbbben piszkos, barna színezetű bört okoz, a lábak és kezek hideg veritékkel borítják. A mint a máj és a vesék lassanként mindinkább megbetegednek, rheumai fájdalomnak jelentkeznek és a rendes gyógyítási mód haszatalannak mutatkozik ezen kínos betegség ellen. Igen fontos, hogy e betegség gyorsan és pontosan gyógyíttassék, mindjárt keletkezésénél, mi egy kevés gyógyszer által elérhető, mely a valódi szernek tekintendő az egész betegség elhárítására, az étvágy visszaszerzésére és az emésztő-szervek egészséges helyzetbe való visszatérítésére. A betegség „májbetegség”-nek nevezetik és a valódi és legbiztosabb szer ellene a „Shaker-kivonat,” növény-készület, mely Amerikában készül az Új-Jork, London és Majnai-Franfurtban telepedett tulajdonos White A. J. számára. Ezen szer a betegséget tövben támadja meg és az egész szervezetből kirekeszti.

Fiókraktárak Magyar-, Erdély- és Horvátországban:

Aradon: Finkh L. M. **Budapest:** Török József gyógyszerész, Királyutca 12. **Duna-Földvár:** Pap József. **Eszék:** Gobecki József. **N.-Becskerek:** Mencez R. **Gyöngyös:** Merschits Ferd. **Nagy-Szeben:** Teutsch A. H. **Mező-Vásárhely:** Kiss J. **Nagy-Károly:** Fündsz G. **Kolozsvár:** Biró J. **Székely R. Léva:** Bollmann E. **Miskolcz:** Dr. Herez M. **Ujvidek:** Grossinger K. **Nyitra:** Tombor K. **Nyiregyháza:** Korányi E. **Sopron:** Reekert A. **Pancsova:** Graff W. **Pozsony:** Heinricze F., Pisztory F., Soltz R. **Selmecské:** Stankay Ferenc. **Szeged:** Barczay K., Kovács A. **Temesvár:** Jahner E. M., Hunyadi utca, Tarczy István. **Vinkov:** Alemann I. **Varad:** Hochfinger Arn. **Werschetz:** Bienert G. **Droguist. Zupanje:** Matter A.

Tulajdonos: **White J. A.** Fiókraktár nagyban Magyar-, Erdély- és Horvátország részére **Török J.** gyógyszerésznél **Budapestben**, Királyutca 12.